

PRANEŠIMAS SPAUDAI

2021 02 08

Išaugus interneto naudojimo poreikiui, didėja draudžiamo skleisti turinio plitimas: 2020 m. RRT gavo 1373 pranešimus apie draudžiamą ar nepilnamečiams žalingą turinį

Per 2020 metus Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (RRT) interneto karštąja linija „Švarus internetas“ gavo 1373 pranešimus apie draudžiamą skleisti¹ ar neigiamą poveikį nepilnamečiams darantį turinį internete. Interneto vartotojai siuntė pranešimus apie internete rastą draudžiamą skleisti informaciją, t.y. informaciją, kuri yra pornografinio turinio, skatina vaikų seksualinę prievartą, jų išnaudojimą, pateikia savitikslių smurtą, ir kuria iš vaikų ar suaugusių tyčiojamasi, jie niekinami dėl tautybės, rasės, lyties, neįgalumo, seksualinės orientacijos, įsitikinimų ar pan., taip pat apie neleistiną asmeninės informacijos skelbimą. Palyginti su 2019 m. (gauti 998 pranešimai), pranešimų skaičius padidėjo beveik 38 proc. RRT ekspertams ištyrus kiekvieną gautą pranešimą, tolesnių veiksmų imtasi dėl 460 atvejų (33,5 proc. visų gautų pranešimų):

- 159 pranešimai apie vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdus persiųsti kitų šalių interneto karštosioms linijoms, tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE narėms. 403 gauti pranešimai buvo pasikartojantys, t.y. apie tą patį turinį, kuris jau buvo praneštas INHOPE arba Policijos departamentui, todėl dėl jų papildomų veiksmų nesiiimta.
- 143 pranešimai persiųsti įvairių šalių interneto paslaugų teikėjams, svetainių savininkams, socialinių tinklų valdytojams su NTD (angl. *Notice and Take Down*) žyma apie jų svetainėse ar tinkluose esantį draudžiamą skleisti interneto turinį, nurodant, kad jis būtų kuo skubiau pašalintas.
- 80 pranešimų persiųsta tolesniam tyrimui Policijos departamentui, įtarus draudžiamą skleisti turinį Lietuvos tarnybinėse stotyse.

---

¹ Draudžiama skleisti informacija – viešoji informacija, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskirtina draudžiamai skleisti informacijai, tai yra kuria iš vaikų ar kitų asmenų tyčiojamasi arba jie niekinami dėl tautybės, rasės, lyties, kilmės, neįgalumo, seksualinės orientacijos, socialinės padėties, kalbos, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų ar kitais panašiais pagrindais arba kuri yra pornografinio turinio, skatina vaikų seksualinę prievartą, jų išnaudojimą, pateikia savitikslių smurtą ir (ar) yra kitais įstatymais draudžiama viešoji informacija (Švietimo įstatymo 23² straipsnio 2 dalies 1 p.).

- 78 pranešimai, įtarus neigiamą poveikį nepilnamečiams darančią informaciją, persiųsti tolesniam tyrimui Žurnalistų etikos inspektoriatui tarnybai.

„Praėjusiais metais dėl pasaulinės pandemijos ir karantino tiek suaugusieji, tiek vaikai virtualioje erdvėje leido daug daugiau laiko, nei mums buvo įprasta anksčiau. Gerai išplėtoti e. ryšių tinklai ir skaitmeniniai įrankiai suteikė galimybes mums veikti, dirbti, mokytis nuotoliniu būdu, tačiau tuo pat metu šalia teigiamų dalykų, kaip įprasta, išryškėjo ir neigiami aspektai – tokie, kaip išaugusios vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagos apimtys skaitmeninėje erdvėje. Šias pasaulines tendencijas, pažymimas tokių institucijų, kaip Interpolas, ataskaitose, patvirtina ir mūsų interneto karštosios linijos skaičiai – iš 2020 m. karštąja linija gautų 640 pranešimų apie vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagą internete, net 78 atvejai buvo nustatyti Lietuvos tarnybinėse stotyse ir persiųsti tirti Policijos departamentui – tai yra beveik 80 proc. daugiau, nei 2019 m., – sako RRT direktoriaus pavaduotoja Ieva Žilionienė. – Todėl visuomenės budrumas, tėvų ir pedagogų dėmesys vaikų elgesiui internete, pagalba jiems susidūrus su nemaloniomis ar net gąsdinančiomis patirtimis, taip pat paslaugų teikėjų įsitraukimas ir operatyvus reagavimas į galimai draudžiamą turinį tampa itin svarbūs, nes tik visų ekosistemos dalyvių bendros pastangos stabdo tokio turinio plitimą internete.“

2020 m. RRT gavo 133 pranešimus apie patyčias kibernetinėje erdvėje. 53 atvejais informacija pasitvirtino ir buvo imtasi atitinkamų veiksmų. RRT primena, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, sužinoję apie viešų patyčių kibernetinėje erdvėje atvejį, smurtaujančio bei smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo, o kiti asmenys turi teisę apie tai pranešti RRT.

Taip pat **RRT specialistai suteikė 600 konsultacijų socialinių tinklų naudotojams** dėl neteisėtai paskelbtos asmeninės ar žalingos informacijos pašalinimo, užgrobtų paskyrų susigrąžinimo, tinkamų saugumo ir privatumo parinkčių nustatymo socialiniuose tinkluose. Palyginti su 2019 m. (suteikta 429 konsultacijų), konsultacijų poreikis išaugo beveik 40 proc. **Kaip užtikrinti saugumą socialiniuose tinkluose, tinkamai pasirinkti antivirusines programas, saugiai naudotis viešuoju belaidžiu internetu ar apsaugoti savo privatumą internete interneto vartotojai gali rasti atnaujintoje svetainėje www.esaugumas.lt.**

Praėjusiais metais RRT „GovTech Lab“ idėjų iššūkių serijoje pristatė iššūkį **„Kaip automatizuotai identifikuoti draudžiamą interneto turinį?“**. Inovatyvų, dirbtinio intelekto panaudojimu grįstą įrankį, kuriuo būtų galima identifikuoti Lietuvos skaitmeninėje erdvėje saugomą draudžiamą interneto turinį (pornografiją, vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagą) ir apie jį pranešti RRT interneto karštajai linijai www.svarusinternetas.lt, buvo patikėta kurti startuolio „Oxylabs“ komandai. Įrankis šiuo metu testuojamas kūrėjų ir netrukus bus pradėtas naudoti kaštosios linijos darbe, proaktyviai skenuojant Lietuvos skaitmeninėje erdvėje veikiančiose interneto svetainėse viešai skelbiamą turinį.

2020 m. RRT pakvietė Lietuvos elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjus prisijungti prie [Memorandumo dėl švarios interneto aplinkos](#) ir tokiu būdu prisidėti prie pastangų švarinti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba

Lietuvos skaitmeninę erdvę, užtikrinant draudžiamos informacijos netoleravimą savo tarnybinėse stotyse (serveriuose). Šiuo metu prie Memorandumo yra prisijungę 10 paslaugų teikėjų. RRT kviečia ir kitus Lietuvos elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjus nelikti abejingus ir prisijungti prie šio Memorandumo.

RRT primena, kad interneto vartotojai apie neteisėtą (draudžiamą skelbti) ar žalingą (neigiamą poveikį nepilnamečiams darantį) turinį, aptiktą internete, skatinami pranešti svetainėje, kurios adresas yra <https://svarusinternetas.lt/>. Pranešimus galima teikti ir anonimiškai. Kaip pranešti apie pastebėtą neteisėtą ar žalingą turinį internete bei kokia tolesnė gautų pranešimų tyrimo eiga, pamatysite šiame vaizdo klipe: <https://www.youtube.com/watch?v=TXRBMU4sfOk>. Daugiau informacijos apie saugų ir atsakingą elgesį internete rasite interneto svetainėse www.draugiskasinternetas.lt ir www.esaugumas.lt.

Rasa Karalienė

Atstovė ryšiams su visuomene

Ryšių reguliavimo tarnyba

Tel. (8 5) 210 5685, mob. 8 682 23908